Beskyttelsesrum

En lille høj med nogle betonplader. Vi har næsten glemt, hvad det skal til for. Bag betonpladerne gemmer der sig en nedgang til et beskyttelsesrum, hvor de omkringboende kan søge beskyttelse, hvis krig eller terror skulle ramme os. På det seneste har kvaliteten og kvantiteten af også den form for beredskab været debatteret i pressen.

Etablering af beskyttelsesrum og lignende er en kommunal opgave, og opgaven reguleres af beskyttelsesrumsloven. Det er efter lovens § 1 kommunen (kommunalbestyrelsen), der varetager opførelse, vedligeholdelse, drift og klargøring af *offentlige beskyttelsesrum*.

Ligeledes kan kommunalbestyrelsen påbyde bygningsejere at indrette *sikringsrum* beregnet for beboere og ansatte i beboelsesejendomme på mere end to etager og i erhvervsbygninger med mere end ti ansatte.

Beskyttelsesrum og sikringsrum betegner alle typer af forstærkede rum, hvis formål er at beskytte befolkningen mod luftangreb. Indenrigs- og sundhedsministeren har fastsat regler om indretning af offentlige beskyttelsesrum og sikringsrum (Reglement for indretning af sikringsrum og murgennembrydninger, september 2003).

De pågældende rum er imidlertid ikke nødvendigvis klargjort. De kan benyttes til andre formål (f.eks. øvelokaler for håbefulde musikere), der dog ikke må forringe rummenes brugbarhed som beskyttelsesrum, jf. lovens § 3. Dermed kan de ofte ikke tages i brug i tilfælde af uvarslede hændelser.

Det er forsvarsministeren, der kan anmode kommuner om at klargøre offentlige beskyttelsesrum og udstede regler om klargøring af sikringsrum inden for et vist tidsrum, jf. lovens § 8.

Loven pålægger ikke kommunerne at udnytte hjemlen til at påbyde etablering af sikringsrum. Kommunalbestyrelsen kan bestemme, at et påbud om etablering af sikringsrum kan opfyldes ved, at bygningens ejer indbetaler et af kommunalbestyrelsen fastsat beløb til en kommunal beskyttelsesrumspulje mhp. opførelse af offentlige beskyttelsesrum. Indenrigs- og sundhedsministeren kan dog pålægge kommunalbestyrelsen at udnytte mulighederne for dette. I hvilket omfang ministeren har benyttet sig af denne hjemmel i de senere år, er vist ikke blevet belyst af nogen. Det antages, at kommunerne i de seneste par årtier har været tilbageholdende med at påbyde etablering af sikringsrum.

I "Rapport om beskyttelsesrumsberedskabet – herunder udviklingen på sikringsrumsområdet" fra 2002 anføres det, at der på daværende tidspunkt var ca. 4,7 mio. pladser i beskyttelsesrum i Danmark. Siden da er der ikke lavet en gennemgang af antallet af pladser, og der er betydelig usikkerhed om antallet. Det er dog langtfra alle kommuner, der har plads til alle deres borgere i beskyttelsesrum.

Der er tillige ikke overblik over kvaliteten af beskyttelses- og sikringsrummene. En del består af simple betondækningsgrave, der blev etableret i parker og under offentlige pladser lige efter 2. verdenskrigs slutning. Andre består af kælderrum med forstærkede etageadskillelse. Disse rum kan

næppe holde til moderne våben og kan ikke understøtte længerevarende ophold. Endelig er der mulighed for at søge ly i fodgænger- eller togtunneller.

Beskyttelse mod luftangreb synes at være en opgave, der er gået i den kommunale glemmebog. Måske er det på tide, at kommunerne bliver afkrævet svar på, hvordan de vil beskytte borgerne i tilfælde af droneangreb eller lignende. Her kan Beredskabsstyrelsen passende komme på banen og starte med at opdatere den mere end 20 år gamle rapport.

Af professor Bent Ole Gram Mortensen